T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/705
KARAR NO : 2026/61
KARAR TR : 16/02/2026

ÖZET: Hukuk mahkemelerindeki hukukî uyuşmazlıkların çözümüne esas alınacak trafik kazası tespit tutanağının iptali istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : U. B.
Davalı : Silopi İlçe Emniyet Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, 25/07/2025 tarihinde sevk ve idaresindeki plakalı aracıyla Silopi'de karayolunda seyir halindeyken, yaya geçidi olarak kullanılan orta refüje geçmekte olan plakalı aracın kendisine ait araca çarptığını ve aracında maddi hasar oluştuğunu, meydana gelen trafik kazası neticesinde düzenlenen maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağında kendisine de hız kurallarına uymamaktan dolayı tali kusur atfedildiğini, ancak, kusurun tamamının karşı tarafta kalması gerektiğini, dolayısıyla tutanağın hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek, iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Silopi Sulh Ceza Hâkimliği 07/08/2025 tarih ve D.İş. 2025/2672** sayılı kararı ile, yapılan itirazın Sulh Ceza Hakimliğinin görevleri arasında bulunmadığı gerekçesiyle görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

"...Maddi hasarlı kaza tespit tutanağı, kazaya karışan taraflar arasında çıkabilecek cezai ve hukuki uyuşmazlıkların çözümüne esas olacak ve trafik zabıtasınca düzenlenecek bir belgedir. 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 10. maddesi çerçevesinde, Sulh Ceza Hakimliğine görev yükleyen "Diğer Kanun" niteliğindeki 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile bu Kanuna göre çıkarılan Karayolları Trafik Yönetmeliğinde, maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağının iptali için Sulh Ceza Hakimliğine başvurulacağı yönünde hiçbir hüküm bulunmamaktadır. Maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağı, 5326 sayılı Kabahatler Kanununun "İdari Yaptırımlar" başlıklı 16. maddesinde yer alan idari para cezası ile idari yaptırımlar kapsamına da girmemektedir. Esasen; maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağı düzenlenmesi ile, ilgililerin iptali için başvuruda bulunabileceği, bir idari yaptırım veya tedbir niteliğinde bulunmayan durum (ve/veya delil) tespitinden ibarettir. Özel Kanunlarla çözümü, Sulh ceza hakimliğine bırakılmış, idari yaptırım veya tedbir niteliği de bulunmayan bu belgenin, adli veya idari yargı yerlerinde çözümlenecek uyuşmazlıkların görülmesi sırasında, o mahkemelerce değerlendirilecek bir tutanak olduğundan, maddi hasarlı kaza tespit tutanağının iptali isteminin, bu açıdan da Sulh Ceza Hakimliğinde görülmesi olanağı bulunmamaktadır. Maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağı, ileride görülecek uyuşmazlıklarda, bir idari işleme veya adli yargının görev alanına giren konularda bir mahkeme kararına konu edildiği takdirde, ilgililerce idari işlem

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden QKhEXCZ - 7YOyYDM - xkquG/2 - s2rbsQ= ile erişebilirsin

veya adli merciilerce verilen kararın kanun yolu incelemesinde, itirazların ileri sürülebileceği belge olduğundan ve maddi hasarlı trafik kazasının iptali ve kusur oranının yeniden belirlenmesi talebinin Sulh Ceza Hakimliğinin görevleri arasında bulunmadığından, talebin reddine karar vermek gerekmiş(tir),

Başvuran U. B. 'ün 01/08/2025 havale tarihli trafik kazası tespit tutanağına yönelik itirazının GÖREV YÖNÜNDEN REDDİNE ..."

3. Davacı, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Mardin 1. İdare Mahkemesi 31/10/2025 tarih ve E.2025/1854 sayılı kararı ile;** trafik kazası tespit tutanağının kazaya karışan taraflar arasında çıkabilecek hukuki uyuşmazlıkların çözümüne esas olacak bir belge olduğu, tespit tutanağının iptali istemine yönelik açılan davanın adli yargının görev alanına girdiği sonucuna varıldığı gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Uyuşmazlıkta; davacıya ait plakalı motorlu taşıtın 25/07/2025 tarihinde karıştığı trafik kazası sonrasında davalı idare personeli tarafından olaya ilişkin olarak "trafik kazası tespit tutanağı" düzenlendiği, davacı tarafından söz konusu tutanağın iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen düzenlemelere göre; trafik kazası tespit tutanağının, kazaya karışan taraflar arasında çıkabilecek hukuki uyuşmazlıkların çözümüne esas olacak ve trafik zabıtasınca düzenlenecek bir belge olup, idari işlem niteliği bulunmayan bu belgenin, adli yargı yerlerinde çözümlenecek uyuşmazlıkların görümü sırasında o mahkemelerce değerlendirileceğinden, trafik kazası tespit tutanağına yönelik davanın idari yargı yerinde görülmesi olanağı bulunmamaktadır.

Bu durumda; trafik kazası tespit tutanağının iptali istemine dair uyuşmazlığın görüm ve çözümü adli yargı merciilerinin görev alanına girdiği sonucuna varılmıştır.

Nitekim, benzer uyuşmazlıklarda ortaya çıkan görev uyuşmazlığını karara bağlayan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 22/09/2025 tarih ve E:2025/492, K:2025/547 sayılı kararı da bu yöndedir.

Bununla birlikte, bakılan dava ilk önce Silopi Sulh Ceza Hakimliği'nin 2025/2672 D.İş sayılı dosyası üzerinden açılmış olup anılan dosya kapsamında verilen 07/08/2025 tarihli görev ret kararının kesinleşmesi üzerine Mahkememiz nezdinde dava yoluna başvurulmuş olduğundan eldeki uyuşmazlık bakımından görev uyuşmazlığı çıkarılması gerekmiştir...."

5. Mardin 1. İdare Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyası ekinde, adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Trafik kazalarına el koyma ve bilirkişilik"* başlığını taşıyan 83. maddesi şöyledir:

"Trafik kazalarına;
a) Adli yönden gereği yapılmak üzere mahalli genel zabıtaca,
b) Kazanın oluş nedenlerini, iz ve delillerini belirleyerek trafik kaza tespit tutanağı

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden QKhEXCZ - 7YOyYDM - xkquG/2 - s2rbsQ= ile erişebilirsin

düzenlemek üzere de trafik zabıtasınca el konulur.

Trafik zabıtasının görevli olmadığı veya bulunmadığı karayollarında meydana gelen kazalarda trafik kaza tespit tutanağı mahalli genel zabıtaca düzenlenir ve bir örneği o yerin trafik zabıtasına gönderilir.

Karayollarında meydana gelen ve yalnız maddi hasarla sonuçlanan trafik kazalarında tarafların anlaşması halinde ve fiil başka bir suç oluşturmuyorsa adli kovuşturma yapılmaz ve Türk Ceza Kanununun 565 inci maddesi hükmü uygulanmaz.

Trafik kazalarında yolun trafiğe kapandığı hallerde; trafik zabıtası veya genel zabıta; iz ve delilleri kaybolmayacak şekilde işaretledikten ve gerekli işlemleri yaptıktan sonra, karayolunu trafiğe açmaya yetkilidir.

Karayolunun trafiğe kapanmasına ölümlü ve hayati tehlike yaratan yaralanmalı kazalar neden olmuş ve bu kaza can, mal ve trafik güvenliğini etkiliyor ve başka bir yoldan geçiş verilemiyorsa Cumhuriyet savcısının gecikeceğinin anlaşılması halinde, gerekli işaretlemeler yapılıp araç ve ölüler kenara alınarak durum bir tutanakla tespit edildikten sonra yol trafiğe açılır.

Trafik zabıtası, usul kanunlarına göre görevlendirilirse, trafik kazalarında bilirkişilik yapar.

Trafik kazaları, kaza tahkik memurluğu, bilirkişilik ve bunlarda aranacak şartlar ile diğer esaslar yönetmelikte gösterilir."

7. 2918 sayılı Kanun'un *"Görevli ve Yetkili Mahkeme"* başlıklı 110. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 11/1/2011-6099/14 md.)

İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir."

8. 2918 sayılı Kanun'un *"Suç ve ceza tutanakları"* başlıklı 114. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 18/1/1985-KHK 245/13 md.; Değiştirilerek kabul: 28/3/1985-3176/13 md.)

(Değişik birinci fıkra: 3/5/2006-5495/3 md.) Bu Kanunda yazılı trafik suçlarını işleyenler hakkında yetki sınırları içinde Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı personeli ile Ulaştırma Bakanlığının ve Karayolları Genel Müdürlüğünün ilgili birimlerinin il ve ilçe kuruluşlarında görevli ve yetkili kılınmış personelince tutanak düzenlenir.

Birkaç trafik suçunun bir arada işlenmesi halinde her suç için ayrı ceza uygulanır.

(Değişik fıkra: 3/11/1988-3493/48 md.) Yargı yetkisine giren suçlarla ilgili tutanağın bir sureti ilgili mahkemeye 7 iş günü içinde gönderilir.

(Mülga dördüncü fıkra: 12/7/2013-6495/24 md.)

(Mülga beşinci fıkra: 12/7/2013-6495/24 md.)

(Mülga altıncı fıkra: 12/7/2013-6495/24 md.)

(Mülga yedi ve sekizinci fıkralar: 3/11/1988 – 3493/48 md.)

Bu maddenin uygulanmasına ait usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

(Ek fıkra: 3/7/2003-4916/32 md.) Trafik para cezaları kredi kartı ile de ödenebilir. Kredi kartı ile yapılan tahsilatın saymanlık hesaplarına aktarılma süresi ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir"

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden QKhEXCZ - 7YOyYDM - xkquG/2 - s2rbsQ= ile erişebilirsin

9. 2918 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılan Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin, *"Trafik Kazalarına El Konulması"* başlıklı 154. maddesi şöyledir:

"Trafik kazalarına el konulmasında aşağıda gösterilen esas ve usuller uygulanır.

a) Trafik kazalarına;

1) Adli yönden gereği yapılmak üzere mahalli genel zabıtaca,

2) Kaza nedenlerini, iz ve delillerini belirleyecek "Kaza Tespit Tutanağı" düzenlemek üzere de trafik zabıtasınca (polis veya jandarma),

El konulur.

Trafik zabıtasının görev alanı dışında kalan yerler ile el koyamadığı durumlarda, trafik kaza tespit tutanağı, örneğine uygun olarak mahalli zabıta tarafından düzenlenir ve bir örneği o yerin trafik zabıtasına gönderilir.

b) Trafik kazalarında yolun trafiğe kapandığı hallerde;

Trafik zabıtası ve genel zabıta; iz ve delilleri bozmayacak şekilde belirleyip işaretledikten ve gerekli tespitleri yaptıktan sonra, karayolunu trafiğe açmaya yetkilidir.

Karayolunun trafiğe kapanmasına ölümlü veya ölümle sonuçlanabilecek şekilde yaralanmalı bir kazaya neden olmuş ve bu kaza can, mal ve trafik güvenliğini etkiliyor ve başka bir yoldan geçit verilemiyor ise; cumhuriyet savcısının gecikeceğinin anlaşılması halinde, gerekli işaretleme ve tespitler yapılarak durum bir tutanakla tespit edildikten sonra yol trafiğe açılır."

10. Yönetmeliğin *"Trafik Kazalarına ilişkin işlemler"* başlıklı 156. maddesi şöyledir:

" (Değişik:RG-21/3/2012-28240)

Trafik kazaları ile ilgili olarak yapılacak işlemlerde aşağıdaki usul ve esaslar uygulanır.

a) Trafik kazası tespit tutanağının düzenlenmesi

1) Örneğine uygun olarak; kaza yerinin durumu, iz ve deliller, kazaya karışan sürücüler, varsa ölü veya yaralılar, hasar veya zarar, gün ve saat ile gerekli görülen diğer hususlar belirtilmek üzere düzenlenir ve olay yerinin durumu bir krokide gösterilir. Tutanağa kazazedelerin olay yerindeki ölüm veya yaralanma durumu işlenir.

Trafik Kazası Tespit Tutanağı; soruşturma evrakına eklenmek, dosyasında saklanmak ve sayısına göre taraflara verilmek üzere yeter sayıda düzenlenir.

Trafik kazası tespit tutanağının düzenlenmesi ile tutanakta yer alan bilgilerin bir veri tabanında toplanmasına ve bu bilgilerin ilgili taraflarla paylaşımına ilişkin usul ve esaslar Emniyet Genel Müdürlüğünce belirlenir.

2) Trafik kazası tespit tutanağı düzenlemeye 154 üncü maddenin (a) bendi gereğince trafik zabıtası ve genel zabıtanın görevli personeli yetkilidir.

Tutanaklar en az iki görevli tarafından düzenlenir. Hafif yaralanmalı veya hasarlı kazalarda tek görevli tarafından rapor şeklinde de düzenlenebilir.

Ancak, Türk Silahlı Kuvvetlerine ait araçların karıştığı trafik kazalarında bir askeri temsilcinin bulundurulması mecburidir.

3) Tutanak düzenleyenler, tutanakta taraflar için kusur oranı belirtmeksizin sadece kazanın oluşumunda kimin hangi trafik kuralını ihlal ettiğini belirtirler.

4) Karayolu üzerinde ölüm veya yaralanma ile sonuçlanıp, olay yerindeki iz ve delillerin tespit ve değerlendirilmesi sonucunda trafik kazası olduğu anlaşılan durumlarda; kazaya karışan taraf veya unsurlardan birinin, birkaçının ya da tamamının olay yerinden ayrılmış olması halinde de trafik kazası tespit tutanağı düzenlenir.

5) Önceden meydana gelmiş veya olay yerinden kaldırılmış araçların karıştığı ve yalnız maddi hasarla sonuçlanan kazalar için trafik zabıtası ve genel kollukça hasar tespitine dair kazaya karışanlara verilmek üzere tutanak veya rapor düzenlenmez. Bu durumlarda hasar tespitleri ilgililerin sigortalarına veya yetkili mahkemelere başvurmaları suretiyle yapılır.

Ancak;

Can, mal ve trafik güvenliğini etkileyen veya yolun trafiğe kapandığı maddi hasarlı

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden QKhEXCZ - 7YOyYDM - xkquG/2 - s2rbsQ= ile erişebilirsin

trafik kazalarında, kazaya karışanların kazanın oluşuna göre iz ve delilleri işaretleyerek, mümkün olduğu takdirde olay yerinin fotoğraflarını çekerek araçlarını en yakın ve uygun yerlere çekmeleri,

Karayolu üzerinde birden fazla sayıda aracın karıştığı sadece maddi hasarla sonuçlanan ve tarafların bu Yönetmelik çerçevesinde Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı düzenlemediği trafik kazalarında; taraflara ait araçlardan en az birinin olay yerinde bulunması ve olay yerindeki iz ve delillerden kazanın oluşumu ile o yerde meydana geldiğine kanaat getirilmesi,

hallerinde görevlilerce trafik kazası tespit tutanağı düzenlenir.

b) Kaza istatistikleri

Kazaların nedenlerini tespit etmek ve alınacak tedbirlerin belirlenmesinde kullanılmak üzere, trafik kazası tespit tutanaklarındaki bilgilerden yararlanılarak, kazaya el koyan birimlerce örneğine uygun istatistik formu düzenlenir.

Düzenlenen istatistik formları, her ilde şehiriçi trafik denetleme şube müdürlüklerinde toplanarak, il genelinde değerlendirmesi yapıldıktan sonra Emniyet Genel Müdürlüğüne gönderilir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Mustafa EROL, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 16/02/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin başka bir noksanlık da bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi..

B. Esasın İncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağının iptali istemiyle açılmıştır.

14. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları idari dava türleri arasında sayılmıştır.

15. Bu düzenlemelere göre, trafik kazası tespit tutanağı, kazaya karışan taraflar arasında çıkabilecek hukuki uyuşmazlıkların çözümüne esas olacak ve trafik zabıtasınca düzenlenecek bir belge olup, idari işlem niteliği taşımayan bu belgenin, adli yargı yerlerinde (hukuk mahkemelerinde) çözümlenecek uyuşmazlıkların görümü sırasında o mahkemelerce değerlendirilecek nitelikte olduğundan, maddi hasarlı kaza tespit tutanağına yönelik davanın idari yargı yerinde görülmesi imkânı bulunmamaktadır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden QKhEXCZ - 7YOyYDM - xkquG/2 - s2rbsQ= ile erişebilirsin

16. Bu durumda, davacı tarafından, trafik kazası tespit tutanağına itirazen açılan ve idari yargı yerinde görülmesi olanağı bulunmayan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Mardin 1. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Silopi Sulh Ceza Hâkimliğinin 07/08/2025 tarih ve D.İş. 2025/2672 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna,

B. Mardin 1. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Silopi Sulh Ceza Hâkimliğinin 07/08/2025 tarih ve D.İş. 2025/2672 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

16/02/2026 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Bayram	Döndü Deniz	Mustafa
YAŞAR	ŞEN	BİLİR	EROL

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden QKhEXCZ - 7YOyYDM - xkquG/2 - s2rbsQ= ile erişebilirsin